

FILMOVÝ KLUB:

ffabula

Wise

s úvodním slovem
prof. Markéty Křížové, Ph.D.

20.5.
18:00
P300

„Indiáni“ – 500 let po Kolumbovi

conquista

- demografický kolaps – války, nemoci → kolaps společenských struktur, obchodu, ekonomiky
- likvidace domorodých elit
- náboženská akulturace – „duchovní conquista“
- synkretismus – kulturní splývání, vznik nových kulturních forem a identit
- fyzické míšenectví - *mestizaje*

koloniální doba

- oddělení indiánského a bílého obyvatelstva – *república de indios* a *república de españoles* – odlišná práva a povinnosti
- Indiáni – právo kolektivní držby půdy, lokální samosprávy, užívání původních jazyků
- ekonomická exploatace (zemědělství, těžba drahých kovů) – vytlačování z měst – instituce *encomienda*

Panna Maria Guadalupská

- přesto velký vliv na koloniální společnost – přítomností i absencí
- rozdíl mezi „jádrovými“ a „marginálními“ oblastmi
- mezi zemědělskými a lovecko-sběračskými kulturami

Ignaz Tirsch, *Codex pictoricus mexicanus*, ca. 1770 (Národní knihovna v Praze)

bourbonské reformy v 18. století

- rušení některých indiánských poplatků, podpora škol
- probuzeno očekávání Indiánů, zároveň realita zvýšeného tlaku na pracovní povinnosti → vzpoury
- nejvýznamnější povstání „Tupaka Amarua II.“ v Peru (1780-82) – někdy interpretováno jako předzvěst válek za nezávislost

vyhlášení nezávislosti

- snaha zrušit kolektivní privilegia a speciální status Indiánů – s argumentem principu občanských svobod a rovnosti

„Nebudou se již nazývat Indiáni, mulati nebo míšenci, ale všichni budou zvaní Američané.“

José María Morelos – kongres v Chilpancingu (1815)

→ ztráta půdy, ekonomická marginalizace (námezdní práce na *haciendách*),
zánik mnoha původních jazyků

- tlak na náboženskou akulturaci – málo úspěšný

Peru

Chiapas (Mexiko)

- zhoršování situace Indiánů a míšenců na venkově → banditismus, povstání

guerra de castas (1847-53)
povstání Mayů na Yucatánu
náboženský synkretismus

Benito Juárez

anon., Guerra de Castas, ca. 1850

- verbální úcta k předkolumbovským civilizacím – nacionalismus
- *indigenismo* v latinskoamerickém umění a literatuře

Museo Nacional de México

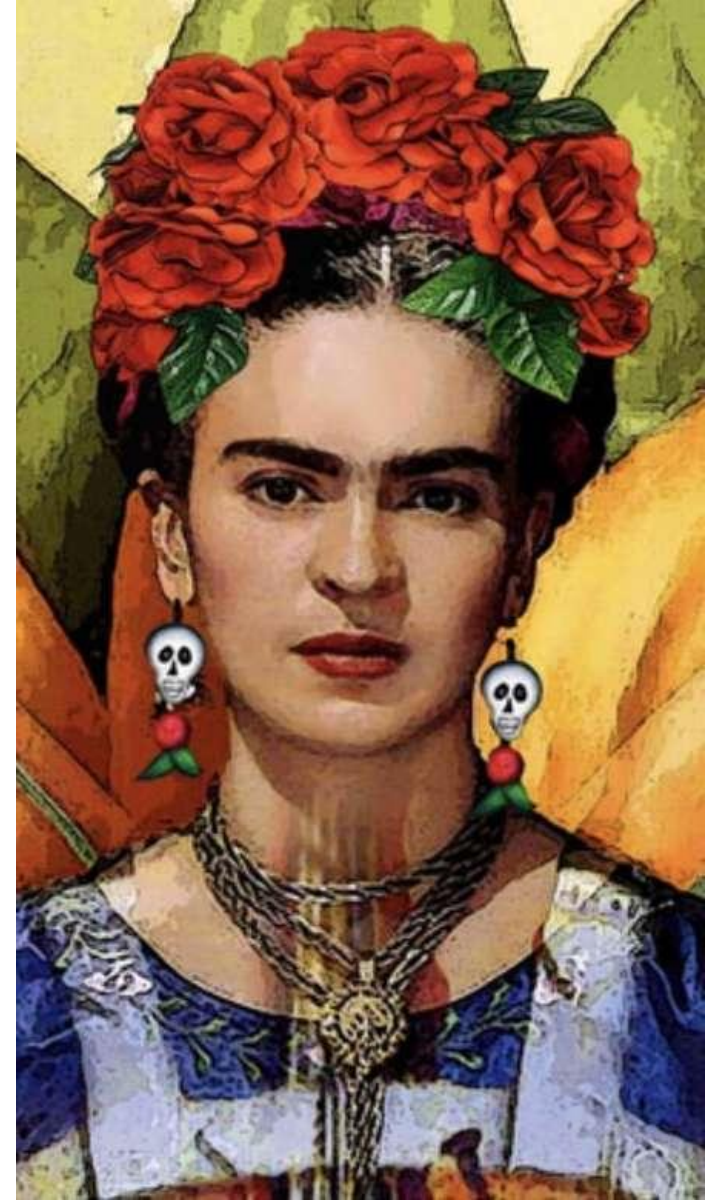

Victor Meireilles, Primeira missa do Brasil (1861)

20. století

- mexická revoluce – explicitní docenění indiánských kořenů mexické/latinskoamerické kultury
- obnoven princip kolektivní držby půdy (*ejidos* = zemědělská družstva)
- *indigenismus* v umění mexické revoluce získává sociální poselství

Frida Kahlo, *Autoportrét*, 1940

- krize 30. let a 2. světová válka – přesídlování Indiánů do měst

→ lepší přístup ke vzdělání

jazyková a kulturní homogenizace, ale i nové kulturní formy, konzumované indiánskou střední třídou

uvědomování si diskriminace

nutnost jiných volebních strategií

chudinské čtvrti

Cusco (Peru)

Congreso Indigenista Interamericano (1940)

Las mesas de los congresistas. Primer Congreso Indigenista Interamericano, Pátzcuaro, Michoacán, 1940.

2018, Chile

ozbrojený odpor indigenních skupin

Sendero Luminoso (1980) (← José Carlos Mariátegui)

Movimiento Revolucionario Túpac Amaru (1984)

Střední Amerika – občanské války – oběti z velké části z řad venkovské (= indiánské) populace

emigrace do jižního Mexika → závažné hospodářské problémy v regionu

1996 - mírová smlouva guatemalské vlády s opozicí – slib kulturní autonomie Mayů – není dodržován

Rigoberta Menchú (Nobelova cena za mír, 1992)

Chiapas (Mexiko) - Ejército Zapatista de la Liberación Nacional (1. 1. 1995)

← North American Free Trade Agreement (NAFTA)

2001 – nová mexická ústava – práva indigenních obyvatel

Alejandro Toledo (2001-2006 prezident Peru)

Evo Morales (2006-2019 prezident Bolívie)

- turismus

svátek Inti Raymi (Peru)

Teotihuacán (Mexiko)

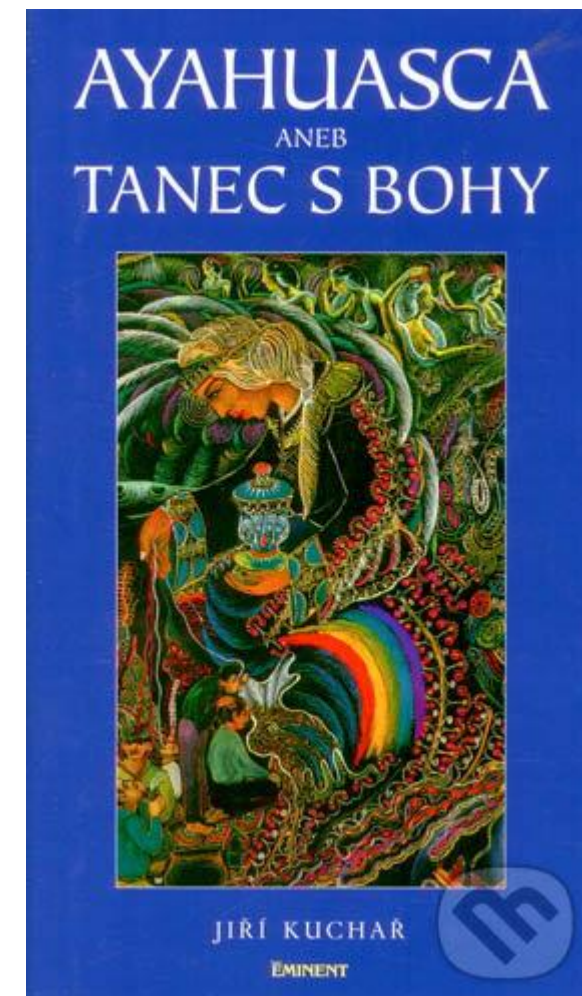
Tren Maya (Mexiko)

- kulturní apropiace

	
Autor: Artesanías Yo'o Ita Cultura mixteca San Juan Colorado, Oaxaca, México. Tejido en telar de cintura con brocado o trama suplementaria. Iconografía: rombo=centro del universo, cuatro puntos cardinales. Grecas=camino (destino), veredas y agua Tiempo de elaboración: 90 días.	Vestido Midi Zara Confección industrial con Detalle de bordados combinados a contraste. Cinturón lazada en mismo tejido.

- necitlivé archeologické a antropologické výzkumy
- drancování archeologických nalezišť (*huaqueros*)

Lacandon (Chiapas)

misijní aktivity

- protestantské církve (např. *Summer Institute of Linguistics*)
- katolická církev (salesiáni, *teología de liberación*)

Elizabeth Elliott mezi Waorany v Ekvádoru, ca.
1960

Jak dál?

